

[Niels Kr. Nielsen.]

udvalgene i de kommuner, hvor de ikke længere har nogen opgaver, skal afvikles, og dette kan jeg give min tilslutning. Når der ingen opgaver er, er det naturligt at afvikle udvalgene; vi har nu engang ikke udvalgene for udvalgenes skyld, men de er til for befolkningens. Dette kan jeg som sagt give min tilslutning.

Det ærede medlem hr. Carl Petersen berørte de muligheder, der åbnes gennem de foreliggende lovforslag for at fravige jordrenteprikkippet. Jeg for mit vedkommende kan ikke give sådanne ændringer min tilslutning, uden at der gives vigtige grunde herfor i det kommende udvalg, og jeg har ondt ved at tro, at det bliver mig muligt at give min tilslutning. Men ellers vil jeg medvirke til en saglig behandling af lovforslagene, og jeg kan slutte mig til de bemærkninger, der er fremsat om, at de bør gennemtænkes i et udvalg.

Med disse bemærkninger kan jeg anbefale lovforslagene til velvillig behandling.

Fuglsang: De tre lovforslag, vi behandler her, har allesammen tilknytning til de landbrugslove, som blev vedtaget i årene 1948—1949, og derfor må man også bedømme dem på baggrund af disse loves praktiske betydning i den tid, hvori de har virket. Jeg tror nok, man kan sige, at de nye love i sin tid blev mødt med en vis skuffelse og en vis skepsis i en stor del af befolkningen, nemlig blandt dem, som var interesseret i — og havde givet udtryk for, at de efter krigen ventede — virkelige jordreformer. Hvis man sammenligner det efterkrigsprogram, om man så må kalde det, som husmandsbewægelsen vedtog i 1945, og de retningslinier, som deri blev fastslået med hensyn til fremskaffelse af jord, med den udformning, statshusmandslovens § 8 har fået, vil man se en iøjnefaldende forskel mellem det, husmændene ventede, og det, de i praksis fik. Det kunne selvfølgelig her være fristende at sammenligne, hvad vore husmænd og landarbejdere fik efter krigen, med, hvad husmænd og landarbejdere har fået i en række andre lande, som man ellers til daglig skælder ud for at være udemokratiske i deres optræden, men det skal jeg ikke komme ind på her.

Jeg kunne derimod tænke mig at sammenligne den udvikling, som er sket herhjemme efter den anden verdenskrig, med den udvikling, der skete efter den første verdenskrig, og som kom til udtryk i jordlovene af 1919.

Efter den første verdenskrig vedtog man

1919-lovene under indtryk af krigen og dens virkninger og de krav, den rejste i befolkningen, hvorimod man denne gang — formentlig ikke helt ubevidst — lod en række år gå, inden man endelig gik til at vedtage de nye jordlove.

Efter den første verdenskrig oprettedes der i femåret 1920—1925 2 788 husmandsbrug, det vil sige ca. 550 om året, og det følgende femår oprettedes der 2 656 eller ca. 530 om året, hvorefter tempoet for udstykningen gradvis faldt for under og de første år efter krigen næsten helt at høre op.

Efter at man havde fået de nye love, kom der ganske vist en ikke ubetydelig stigning, som dog langtfra var på højde med den, man oplevede i årene efter 1919-lovene. I 1948—1949 blev der ialt oprettet 195 brug og i året 1949—1950 327. Dette er i virkeligheden mindre end $\frac{2}{3}$ af den gennemsnitlige udstykning, som fandt sted i det første 10-år efter den første verdenskrig, til trods for at der næppe er grund til at tro, at behovet for oprettelse af nye ejendomme er mindre i dag, end det var dengang.

Jeg skal i denne forbindelse henvise til en oversigt i betænkningen over forslaget til statshusmandsloven af 1948, som er udarbejdet af statistisk departement, og som viser tilgangen af 25-årige i landkommunerne i årene fra 1950 og fremefter til 1970. Denne oversigt viser, at den årlige tilgang svinger mellem 13 900 og 16 000 i 1970. Nuvel, en del af disse unge mænd overtager deres forældres ejendomme, men det er fortsat næppe mere end de 6 000, som professor Warming anslog dem til at være i 1939. Og hvad angår antallet af landarbejdere, som professor Warming dengang anslog til 1 000, så er deres antal snarere faldende end stigende takket være den mekanisering, som har fundet sted og stadig finder sted. Der bliver altså et ganske betydeligt overskud af unge mænd på 8 000—9 000, og på denne baggrund tør man nok sige, at selv en udstykning på 500 om året er for lidt — 3—4 gange så meget vil ingenlunde være for meget.

De lovforslag, vi behandler her, går imidlertid ikke i denne retning; de har ikke til hensigt at afhjælpe de mangler, som man nok tør sige har vist sig ved lovene i de forløbne halvandet år.

Hvad angår de bestemmelser, som findes i § 2 i forslag til lov om tillæg til lov nr. 339 af 9. juni 1948 om oprettelse og supplerings af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven —, og som går ud på at hæve grundbeløbsgrænsen for statens forkøbsret, de 35 000 kr., skal jeg ikke komme nærmere ind